

RR Regeringsrätten

RÄTTSFALL

Total avyttring av kreatursbesättning i förening med återanskaffning.

Besvär av hemmansägaren H. angående inkomsttaxering år 1946. — H. hade under beskattningsåret sålt hela sin kreatursbesättning, emedan denna varit tuberkulossmittad, och i stället inköpt en reaktionsfri besättning. H. yrkade att erhålla avdrag för vad han erlagt för den nya besättningen, 2.930 kr. Å andra sidan uppgav han till beskattning köpeskillingen för den sålda besättningen, 1.384 kr, jämte erhållet statsbidrag, 800 kr. T. tillgodoförde sig följaktligen ett nettoavdrag å 746 kr. PN godkände H:s yrkanden. Hos KR yrkade TI höjning med 746 kr, då H. icke bort beskattas för vad han fått vid försäljningen och kostnaden för den nya besättningen såsom varande kostnad för nyuppsättning icke vore avdragsgill. KR biföll TI:s yrkande. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/6 1953.)

An m.: Jämför denna tidskrift denna årg. s. 100 ff.

enbart en orientering i vad som planeras och överväges. Det gäller dock så pass radikala ändringar, att en diskussion redan på detta stadium endast kan vara till nytta.

Beskattningsår vid avyttring av skog i samband med försäljning av marken.

Besvär av Västra Eneby kommun angående hemmansägaren K:s inkomsttaxering år 1947. — K. hade sålt sin fastighet hösten 1945 med tillträde för den nye ägaren den 14 mars 1946. Vid köpets ingående den 19/11 1945 erlades i handpenning 17.000 kr, varvid bestämdes, att skogen då skulle få tillräddas för uttagande av virke. Resten av köpeskillingen, 100.000 kr erlades vid tillträdet i mars 1946. 1947 års TN taxerade K. för inkomst genom försäljning av skogen. PN fastställde TN:s beslut. KR undanröjde taxeringen, enär i målet vore upplyst, att försäljningen av ifrågavarande fastighet ägt rum under år 1945 samt förty den inkomst, som genom försäljningen kunde hava tillförts K., icke bort tagas till beskattning år 1947. RR fastställde det beslut, vartill KR kommit, enär ifrågavarande fastighet avyttrats under år 1945, då ock, enligt vad upplyst blivit, en första avbetalning å köpeskillning erlagts. (RR:s utslag den 11/6 1953.)

An m.: RR ville tydligen markera, att avgörande för frågan om beskattningsåret är den tidpunkt, då säljaren uppbär den

första avbetalningen å köpeskillingen, icke den då försäljningsavtalet ingås. Jämför R. Å. 1947 ref. 16 och 1950 ref. 5.

Hyresvärde å ideell förenings egna lokaler.

Besvär av Frimurare Logen Ultima Thule angående inkomsttaxering år 1946. — Logen beskattades för hyresvärdet av lokaler, som användes för logens sammankomster (biblioteks- och samlingsrum). Logen invände, att lokalerna voro inredda på särskilt sätt och icke hade något hyresvärde i den allmänna hyresmarknaden. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 12/6 1953.)

Avdrag för värdeminskning å oljeledningsanläggning i villafastighet.

Besvär av bankdirektören K. angående inkomsttaxering år 1949. — K. hade under år 1947 i sin villafastighet installerat ett oljeeldningsaggregat för 3.423 kr, därav 2.975 kr avsåg själva aggregatet samt 118 kr diverse elektriska arbeten i samband med installationen. K. yrkade avdrag vid taxeringen för värdeminskning av byggnaden med 1,5 % av det i taxeringsvärdet ingående byggnadsvärdet, 34.000 kr, med 510 kr samt för värdeminskning av oljeeldningsanläggningen med 10 % av beloppet 3.423 kr med 342 kr. — TN medgav avdrag för värdeminskning av oljeeldningsanläggningen med 10 % av ett till 2.500 kr uppskattat värde (kostnaden för installationen, beräknad till 475 kr, ansågs böra frånräknas) och för värdeminskning av byggnaden med 1,5 % av 31.500 kr (34.000—2.500). Hos PN vände sig K. mot den reduktion som skett å det värde, å vilket slitningsavdraget för

själva byggnaden beräknats. Oljeeldningsanläggningens värde hade alltså ansetts ingå i taxeringsvärdet. Då anläggningen vore nytillkommen syntes det K. vara riktigare att i avvaktan på nästa allmänna fastighetstaxering medgiva värdeminskningens avdrag även å till- och ombyggnader. Avdraget torde lämpligen beräknas å anskaffningskostnaden. Beträffande denna uppgav K. att ifrågavarande aggregat aldrig såldes löst utan endast i förening med installation av detsamma. Kostnaden för själva aggregatet brukade därför icke särskilt specificeras av säljaren. Vidare ansåg sig K. berättigad till avdrag jämväl för de övriga kostnaderna i samband med installationen, 448 kr. PN — som föregående år tillämpat samma norm som nu använts av TN — beslöt på yrkande av TI att med tillämpning i stället av den norm som använts vid 1949 års taxering medgiva K. värdeminskningens avdrag med allenast 1,5 % av byggnadsvärdet eller 510 kr. Detta avdrag ansågs inrymma jämväl avdrag för värdeminskning av de inventarier som hörde till fastigheten. KR: ej ändring. RR medgav K. avdrag för värdeminskning med ytterligare 51 kr, motsvarande 1,5 % å det till 3.423 kr beräknade anskaffningsvärdet å oljeeldningsanläggningen. (RR:s utslag den 28/8 1953.)

An m.: Man synes kunna antaga, att RR:s utslag innebär ett godkännande av den av K. framförda uppfattningen att särskilt avdrag för värdeminskning å oljeeldningsanläggningen borde medgivas i avvaktan på nästa allmänna fastighetstaxering. Sedan värdet å oljeeldningsanläggningen kommit att innefattas i det då fastställda nya taxeringsvärdet å fastigheten, skulle dylikt särskilt värdeminskningens avdrag alltså icke längre ifrågakomma.

Stipendium.

Besvär av författarinnan D.-L. angående inkomsttaxering år 1950. — D.-L. erhöll under 1949 ett stipendium å 2.500 kr av statsanslaget till understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst. TN och PN upptogo beloppet till beskattning. Hos KR yrkade D.-L. att ej varda taxerad för nämnda belopp och anförde bl. a. : Fördelningen av understöden verkställdes av Kungl. Maj:t efter förslag av en av Kungl. Maj:t tillsatt sakkunnignämnd, men några särskilda regler i fråga om fördelningen gällde icke. De författarna tilldelade beloppen betecknades överlag såsom understöd i överensstämmelse med anslagets titel. För år 1949 hade inom ecklesiastikdepartementet uppgjorts vissa grunder för fördelningen, vilka avsågos att framdeles iakttagas. De hade tillämpats även vid fördelningen av anslaget i fråga 1950. Enligt dessa grunder avsattes viss del av anslaget för fördelning mellan äldre högt förtjänta författare med ovannämnda kvalifikationer i form av understöd i egentlig mening medan återstoden fördelas mellan övriga, huvudsakligen de yngre av de föreslagna författarna, i form av stipendier. Understöden förutsätts motsvara pensioner och utgå till vederbörande för livstiden, medan stipendierna äro av tillfällig karaktär och tilldelas vederbörande för utbildning. Denna differentiering vore ej författningenslign fastställd men hade uppgjorts inom departementet med tanke på att bereda underlättning för de yngre ”tillfälliga stipendiaterna”, eftersom stipendier av nämnda slag äro skattefria. Då understöden beskattades utgingo de i gengäld såsom en pension. Det nu ifrågavarande beloppet 2.500 kr utgjorde alltså ett tillfälligt stipendium, som icke borde beskattas.

KR: ej ändring. RR förklarade emellertid, att beloppet ifråga med hänsyn till de omständigheter, under vilka detsamma utgått, icke kunde anses hava utgjort för klaganden skattepliktig inkomst. (RR:s utslag den 3/6 1953.)

Anm.: Enligt RÅ 1935 ref. 36 har fast understöd av det ifrågavarande statsanslaget ansetts utgöra skattepliktig inkomst.

Resestipendium.

Besvär av socialkuratorn H. angående inkomsttaxering år 1949. — H. hade i egenskap av socialkurator vid Stockholms stads centraldispensär uppburit, förutom lön, ett resebidrag å 1.000 kr för studier i England. H. upptog resebidraget såsom intäkt i deklarationen men tillgodoförde sig avdrag med samma belopp. TN vägrade avdraget, enär studiekostnader icke vore avdragsgilla. Häröver klagade H. hos PN och anförde bl. a., att hon sommaren 1948 åtnjutit tjänstledighet från sin befattning för att i England bedriva socialvårdsstudier. Dessa studier avsågo utslutande vidareutbildning och förkovran i yrket. Under tjänstledigheten uppbars ingen lön. PN biföll H:s talan. Beslutet ändrades emellertid av KR på besvär av TI. Hos RR yrkade H. — under förmenande att resebidraget finge anses ha karaktären av ett för hennes utbildning avsett stipendium och således icke utgöra skattepliktig inkomst — att PN:s beslut måtte fastställas. RR biföll H:s talan, enär ifrågavarande resebidrag finge anses utgöra stipendium för H:s utbildning och detsamma förty icke skolat upptagas såsom för henne skattepliktig inkomst. (RR:s utslag den 3/6 1953.)

Kostnader för studieresa m. m.

Besvär av docenten W. angående inkomsttaxering år 1949. — W., som undervisade i konsthistoria och höll konstföreläsningar för allmänheten, företog en studieresa till Schweiz och Italien för att komplettera och aktualisera undervisningen och föreläsningarna. W. yrkade avdrag för kostnaderna för resan med 1.782 kr. RR medgav avdrag endast för W:s utgifter för framställning av färgfotografier m. m., avsedda för W:s föreläsningssamling med skäliga ansedda 300 kr. (RR:s utslag den 3/6 1953.)

Kostnader under studieresa i U. S. A. utöver anvisat bidrag.

Besvär av lektorn J. angående inkomsttaxering år 1948. — TN upptog såsom J:s inkomst av tjänst 14.666 kr, utgörande J:s lön under år 1947, 14.766 kr, med avdrag av 100 kr för kostnad för facklitteratur. Hos PN anförde J. besvär över taxeringarna och yrkade bl. a., att från tjänstintäkten måtte göras ytterligare avdrag med 6.028 kr för kostnader under en studieresa till U. S. A. I detta hänseende anförde J. bl. a.: Resan hade börjat sommaren 1946 och slutats den 18 maj 1947. I bidrag till J:s utgifter under resan hade J. erhållit dels av läroverkslärarnas riksförbund ett för viss representation avsett belopp av 2.000 kr, vilket helt åtgått för sitt ändamål, dels ock av statsmedel ett reseunderstöd av 8.000 kr, därav 3.742 kr finge anses belöpa å de 138 resdagarna under beskattningsåret (1947). De å dessa 138 dagar belöpande resekostnaderna — inberäknat en av J. till 50 kr 40 öre per dag skattad fördyring av levnadskostnaderna samt 108 kr för sjukförsäkring och 75 kr för stödförsäkring — utgjorde

9.766 kr. Skillnaden mellan sistnämnda belopp och nyssberörda bidragsbelopp av 3.742 kr borde, enär med reseunderstödet avsetts endast ett mindre bidrag till kostnaderna, anses såsom avdragsgill utgift. PN avslog besvären och fastställde taxeringarna. KR: ej ändring. (En ledamot ansåg, att reseunderstödet och den del av avlöningen, J. fått behålla under tjänstledigheten uppenbarligen icke varit avsedda att täcka resekostnaderna, och ville därför beskatta beloppet 3.742 kr men medgiva avdrag för ifrågavarande kostnader med 9.214 kr = 9.766 kr minus inbesparade levnadskostnader i hemmet, 552 kr.) RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/6 1953.)

Kostnader i samband med kurser och juristmöten m. m. i anledning av nya RB:s ikraftträdande.

Advokaten J. yrkade vid inkomsttaxering år 1948 följande avdrag, nämligen för representation i samband med processkurs i Luleå 200 kr, för resa till advokatsamfundets norra avdelnings årsmöte i Härnösand 125 kr, för resa till advokatsamfundets årsmöte i Stockholm 210 kr, för resa till Övre Norrlands juristförbunds årsmöte i Lycksele 200 kr, för resa till Norge för studium av det muntliga rättegångsförfarandet 225 kr, för resa till Stockholm för bevistande av gemensamt sammanträde för advokatsamfundet och föreningen Sveriges häradshövdingar för diskussion angående processreformen 100 kr och för andel i kostnaden för resa till Stockholm för bl. a. överläggning med ledaren av juristkurs i Luleå 75 kr (J. var själv en av lärarna vid kursen). RR fann sådana omständigheter icke förebragta i målet, att av J. uppgivna kostnader i ifrå-

gavarande hänseenden kunde anses till någon del avdragsgilla, och lämnade förty besvärerna utan bifall. (RR:s utslag den 3/6 1953.)

Fördyrade levnadskostnader i samband med tillträde av tjänst å annan ort än förut.

Besvär av TI angående journalisten E:s inkomsttaxering år 1949. — E., som var gift och hade två minderåriga barn, tillträdde den 1/1 1948 en anställning som journalist i Göteborg. Dessförinnan hade han haft anställning i Visby. På grund av bostadsbristen i Göteborg fingo hustrun och barnen stanna kvar i Visby till den 1/7 under beskattningsåret, då E. lyckades ordna bostad åt familjen i Göteborg. E. yrkade avdrag för fördyrade levnadskostnader under första halvåret 1948 med 960 kr, varav 600 kr avsåg hyra av möblerad bostad i Göteborg och 360 kr kosthåll. Hyran i Visby uppgick till 1.400 kr pr år. TN vägrade avdraget. TI avstyrkte E:s talan hos PN, enär E. själv sökt befattningen i Göteborg och det således icke vore fråga om tvångsflyttning. TI hade intet emot att medgiva E. avdrag för resor mellan Göteborg och Visby med 300 kr. PN följde TI:s förslag. KR ansåg emellertid E. berättigad till avdrag för fördyrade levnadskostnader med hela det yrkade beloppet 960 kr och nedsatte därför taxeringarna med 660 kr. Hos RR yrkade TI, att PN:s beslut måtte fastställas. RR förklarade, att, enär E. redan från och med den 1/1 1948 tillträtt stadigvarande anställning vid tidningsföretag i Göteborg och jämväl tagit bostad därstädes, avdrag för ökade levnadskostnader vid sådant förhållande — oansett att E:s familj på grund av svårighet att anskaffa familje-

bostad i Göteborg nödgas kvarbo i Visby till den 1/7 1948 — författningenligt icke kunde medgivas E. E. förklarades dock berättigad till avdrag för kostnader för resor mellan Göteborg och Visby med 450 kr. (En ledamot ville fastställa KR:s utslag.) (RR:s utslag den 10/6 1953).

An m.: Jämför punkt 3 andra st. av anv. till 33 § kommunalskattelagen.

Fördyrade levnadskostnader på grund av arbete å annan ort än bostadsorten.

Besvär av f. stadskamreraren F. angående inkomsttaxering år 1948. — F., som var bosatt i Vaxholm och tidigare haft anställning där, tog efter inträde i pensionsåldern anställning i Stockholm. F. yrkade avdrag från tjänsteinkomsten, förutom för resor mellan Vaxholm och Stockholm, jämväl för fördyrade levnadskostnader under uppehåll i Stockholm och Rosersberg med 1.989 kr, avseende dels 3 dygn med nattlogi à 18 kr dels ock 215 dagar à 9 kr. TN medgav avdrag endast för resorna. Hos PN yrkade F. avdrag även för de fördyrade levnadskostnaderna. Kostnaderna för inkomstens förvärvande hade i medeltal uppgått till 12 kr för dag förutom resor. Enligt åtagande i tjänsten måste F. i tjänsten uppehålla sig antingen i Rosersberg (en fabrik) eller i Stockholm. Från början av anställningen hade det varit avtalat att arbetsgivaren skulle skaffa F. bostad i Rosersberg eller i Stockholm men på grund av rådande bostadsbrist hade F. tvingats kvarbo i Vaxholm. Toge man i betraktande att F. i stor utsträckning hade sin tjänstgöring förlagd till Rosersberg bleve resvägen 81 km i vardera riktningen. Med 12 timmars bortovaro från hemmet per dag kl. 7—19

kunde man inte i längden klara sig med en måltid. Anställningen vore av sådan art att han i regel måste intaga sina måltider å en den ena och å den andra restauran- ten. TI: Avslag med hänsyn till att av- drag för ökade levnadskostnader icke kunde medgivas enbart på den grund att F. hade sitt arbete å annan ort än bosättningsorten. PN och KR: ej ändring. Hos RR uppgav F., att tjänsten hade varit ore- gelbunden och gällt ibland den ena orten och ibland båda orterna samma dag, men c:a 3/5 av tjänstetiden hade kommit på Stockholm och resten på Rosersberg. Till arbetsplatsen i Rosersberg hade restiden från och åter uppgått till mer än fem tim- mar. Till arbetsplatsen i Stockholm och åter hade restiden gått på över tre timmar snabbaste väg. RR fann ej skäl göra annan ändring i KR:s utslag än att F. förkla- rades berättigad till avdrag för ökade lev- nadskostnader under tjänstgöringen i Ro- sersberg med skäligen ansedda 425 kr. (Två ledamöter ville medge avdrag för ökade levnadskostnader, vilka uppkommit på grund av att F. haft arbete på annan ort än bostadsorten, enär det icke skäligen kunde ifrågasättas att F. skolat avflytta från Vaxholm.) (RR:s utslag den 10/6 1953.)

A n m.: Jämför R. Å. 1952 ref. 14, av- seende det fall, som redovisats i denna tid- skrift årg. 1952 s. 223.

Fördyrade levnadskostnader.

Besvär av vägmästaren A. angående in- komsttaxering år 1949. — A. var anställd hos vägförvaltningen i V. län med place- ring sedan 1945 i Karlstad men jämte hustru bosatt i Kristinehamn. A. yrkade avdrag för fördyrade levnadskostnader under bortovaro från hemmet med 795 kr

efter 3 kr för dag. A., som hade skyldighet att tjänstgöra i Karlstad samt inom ett område av 8 km från stadsplanlagt om- råde utan ersättning utöver lönen, åbe- ropade bl. a., att arbetet bedrevs å flera olika platser och att han icke kunnat er- hålla bostad i Karlstad. Avdraget vägra- des av samtliga instanser. (A. hade av TN och PN erhållit avdrag för månadsbiljet- ter Kristinehamn—Karlstad.) (RR:s ut- slag den 24/6 1953.)

Av distriktsveterinär uppburna ersättningar för kostnader för resor med egen bil ha ansetts utgöra av staten anvisad resekostnadsersättning och följaktligen ansetts icke utgöra skatte- pliktig intäkt.

Besvär av TI angående distriktsveteri- nären D:s inkomsttaxering år 1951. — D. hade av de enskilda djurägare som han besökt uppburit resekostnadsersättningar i enlighet med allmänna resereglementet (numera utgå ersättningarna enligt sär- skilda bestämmelser). D. hade enligt egen uppgift rest cirka 4.300 mil. Efter 40 öre per km utgjorde ersättningen 17.200 kr. TI ansåg att de verkliga kostnaderna betydligt understigit resekostnadsersättning- arna. Han beräknade de verkliga kostna- derna till högst 9.750 kr. TI hävdade att ersättningarna ifråga utgjorde skatteplik- tig intäkt. Bestämmelserna i 32 § 3 mom. kommunalskattelagen avsåge enligt TI en- dast sådana fall då staten direkt anslagit medel, icke då ersättningen utbetalades av enskilda. Veterinärtaxan skilde mel- lan praktiktaxan och tjänstetaxan. Resor i praktiken kunde icke sägas vara företag- na i statens ärenden. — PN upptog till beskattning ett belopp av 5.000 kr, som ansågs utgöra D:s beräknade behållning

av resekostnadsersättningarna. PN:s ordförande var skiljaktig och framhöll bl. a., att det enligt veterinärinstruktionen ålåg distriktsveterinär tillhandagå allmänheten med enskild husdjursvård m. m., varför hans resor för sådant ändamål vore förrättningar i statens ärende. Av sammanhanget i anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen syntes framgå att friheten från skatteplikt gjorts beroende av att staten bestämt grunderna för ersättningen, icke på att staten anslagit medel till dylika ersättningar. — KR biföll D:s talan om nedsättning med 5.000 kr, enär de av D. i samband med förrättningar i praktiken med egen bil uppburna beloppen måste på grund av gällande taxebestämmelser för veterinärers utövande av praktik, anses utgöra sådan av staten anvisad ersättning som med avseende å innehållet i 32 § 3 mom. första st. kommunalskattelagen icke skall upptagas såsom intäkt av tjänsten. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 18/6 1953.)

Förtäckt utdelning.

Besvär av dödsboet efter direktören O. angående inkomsttaxering år 1947. — Dödsboet ägde samtliga andelar i en fastighetsförening. Föreningen sålde sin fastighet, som hade ett taxeringsvärde av

420.000 kr, till O:s änka för 410.000 kr. PN beskattade dödsboet för 10.000 kr såsom utdelning i föreningen. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 12/6 1953; två ledamöter ville bifalla, enär dödsboet icke kunde anses ha haft någon skattepliktig förmån genom att fastigheten överlåtits av föreningen till en av delägarna i dödsboet — även en dotter var dödsbo-delägare.)

Förtäckt aktieutdelning i form av styrelsearvoden.

Besvär av H. Tegelbruks Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1946. — Bolaget, som är ett familjebolag, hade till envar av sju styrelseledamöter, tillika aktieägare, utbetalat styrelsearvode om 3.000 kr, eller tillhoppa 21.000 kr. TN medgav avdrag med endast 5.000 kr och tillade såsom förtäckt utdelning 16.000 kr. Hos PN framhöll bolaget, att arvodena utgått med samma belopp till envar styrelseledamot och sålunda icke beräknats efter envars aktieinnehav. Det kunde icke få ankomma på taxeringsmyndighet att bedöma storleken av det arvode varje styrelseledamot kunde ha gjort sig förtjänt av. PN och KR: ej ändring. RR medgav avdrag för styrelsearvoden med 7.000 kr. (RR:s utslag den 11/6 1953.)